

Завичајни музеј
Петровац на Млави

Српских владара 163
12300 Петровац на Млави

тел: +381 (0)12 334 808
e-mail: muzejpetrovacnamlavi@gmail.com
web: muzej-petrovacnamlavi.org.rs

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

Број: 74/16
2.03. 2016 год.
ПЕТРОВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
Завичајног музеја – Петровац на Млави
за 2015. годину

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

Број:

74/16

2.03.

2016

год.

ПЕТРОВАЦ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА – ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ
ЗА 2015. ГОДИНУ**

Током 2015. године Завичајни музеј Петровац на Млави је успешно реализовао предвиђени План и програм рада за ту годину. Поред стручних послова из музеолошке делатности, запослени у Завичајном музеју успешно су обављали све текуће послове уз примену нових прописа у административном вођењу и пословању јавних установа културе.

ЗАШТИТА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

У оквиру **међународног истраживачког пројекта "Развој металургије у Еврозији"**, између Народног музеја из Београда и Института за археологију Универзитетског колеџа из Лондона (UCL), Велика Британија, било је предвиђено и снимање локалитета Беловоде из ваздуха (аерофотографија). Средства је обезбедио Универзитетски колеџ из Лондона, а стручни тим археолога из Народног музеја у Београду је 6. маја 2015. године обавио снимање локалитета Беловоде камером која је постављена на дрон. Према Уговору који прати Пројекат предвиђено је да се документација са овог снимања достави Народному музеју у Београду.

За потребе сталне поставке или за путујућу изложбу о Беловодама, **конзервирано је** и делимично рестаурирано **осам типолошки различитих керамичких посуда** (пет типова здела, амфора, лонац и просопоморфни поклопац). Конзервацију је обавила сарадник на пројекту Народног музеја у Београду "Археометалургија винчанске културе" – Марија Свилар из Београда.

За документацију о Петровцу и околини скенирано је у више наврата неколико десетина докумената, углавном тапија, фотографија и разгледница, које су уступили сарадници Музеја: Раде Обрадовић из Великог Поповца, Мића Аксентијевић из Добрња, Тања Бошковић, Ведрана Илић и Владимир Пауновић из Старчева, Милан Пауновић из Витовнице, Живорад Николић из Мелнице, Драган Фелдић из Пожаревца, Димитрије Радосављевић, Ратибор Лала Јовановић и Александра Богуновић из Петровца на Млави.

Господин Владислав Макиш из Петровца на Млави поклатио је Завичајном музеју **39 свезака – дневника Моме Јовановића**, петровачког фотографа, који је вредно евидентирао чаршијске догађаје од 1960. до 1990. године.

Овогодишњи рад у просторијама Старе основне школе, где је смештен депо Завичајног музеја, одвијао се у временском периоду од 10. јула до 10. септембра 2015. године. Поред дугогодишње сарадње коју Завичајни музеј у Петровцу на Млави остварује са Народним музејом у Београду – у оквиру пројекта "Археометалургија винчанске културе", пре пар година музеји у Београду и Пожаревцу започели су сарадњу са Универзитетом Кардиф из Велике Британије. Наиме, у оквиру међународног пројекта који је склопљен између Народног музеја у Београду и Универзитета у Кардифу (Велика Британија), а у сарадњи са Народним музејом у Пожаревцу, 2014. године су обављена археолошка истраживања на локалитету Селиште у Орешковици. Истражене су три сонде, а сав покретни материјал са ископавања као и узорци сакупљени на терену за разне анализе налазе се у депоу Завичајног музеја у згради Старе основне школе. Самим тим, од ове године и Завичајни музеј је учесник у Пројекту којим руководе археолози Душко Шљивар испред Музеја у Београду и Душан Борић са Универзитета у Кардифу. **На овогодишњем пројекту "Археометалургија винчанске културе" радило се на обради керамичког материјала са неолитског локалитета Селиште у Орешковици, на превентивној конзервацији и рестаурацији керамичких посуда, пре свега на детаљном чишћењу фрагмената, а затим и на спајању и лепљењу делова посуда, као и на обради и сређивању документације како керамичких, тако и осталих покретних налаза са овог локалитета.** Поред археолога Завичајног музеја биле су ангажоване и две колегинице Марија Свилар, археолог из Београда и студенткиња завршне године Драгана Ђурђевић из Смедеревске Паланке, као и дванаест студената из Велике Британије - који су боравили у просторијама Старе основне школе у периоду од 10. јула до 6. августа и за то време су прошли обуку статистичке обраде керамичког материјала, која подразумева не само рад са грнчаријом, односно издвајање типолошки одредивих фрагмената, већ и рад на рачунару у специфичној бази података. Студенти су прошли обуку цртања и документовања археолошког материјала (грнчарије и других артефаката) уз помоћ Саше Живановића, археолога из Београда, који је ангажован на Пројекту за израду техничке документације, у циљу адекватног документовања и презентовања археолошке грађе. Теренску документацију подразумевају: исцртавање „Ц .. налаза и керамичког инвентара, фотографисање „Ц .. налаза и керамичког инвентара, фотографисање студијског керамичког материјала и израда техничких скица. **Упоредо током рада на статистичко-типолошкој обради керамичког материјала са локалитета Селиште у Орешковици, радило се на прању и сотирању керамичког материјала и осталих покретних налаза са овогодишњих ископавања на локалитету Беловода.** За два месеца завршена је комплетна обрада керамичког материјала са локалитета у Орешковици и његова документација, као и сортирање и паковање осталих покретних налаза са овог локалитета. Евидентирано је преко 7000 фрагмената посуда (ободи, дна, дршке, орнаментисани фрагменти), од тога је за теренску документацију издвојено око 360 репрезентативних комада који су инвентарисани, односно додељен им је јединствени инвентарни број и представљају најбољу илустрацију, тј. преглед свих културних слојева и регистрованих археолошких целина на Селишту. На крају, сав керамички материјал са Селишта - обрађен и са овогодишњих ископавања Беловода – необрађен, али опран, као и остали покретни налази су спаковани и налазе се у депоу Завичајног музеја.

Након обраде керамичког материјала са Селишта и резултата анализе Це14 датума ради се о винчанском насељу које припада старијим фазама, тзв. винча-тордош фазама винчанске културе и да је живот у насељу трајао око 200 година.

Музејске збирке су ове године увећане поклоном и откупом.

1. **Етнолошка збирка.** Откупом 26 предмета: од Олге Обрадовић из Великог Поповца (4), Драгане Рајић из Мелнице (6), Јелене Јанаковић (1) и Радмиле Којић (1) из Петровца на Млави, Драгана Јанковића из Великог Лаола (2), Иване Милосављевић из Каменова (6) и Горана Бошковића из Старчева (6). Поклоном 6 предмета: од Радмиле Којић из Петровца (1), Драгана Јанковића из Великог Лаола (1) и Тање Бошковић из Старчева (4).

2. **Историјска збирка.** Откупом 68 предмета: од Радета Обрадовића из Великог Поповца (31), Милана Илића из Петровца на Млави (27) и Драгана Фелдића из Пожаревца (10). Поклоном 30 предмета: од Радета Обрадовића из Великог Поповца (1), Милана Илића (3) и Драгише Ружића (26) из Петровца на Млави.

3. **Ликовна збирка.** Искључиво обогаћена путем поклона. Укупно 17 радова од којих су 2 (Славице Марковић и Оливере Гаврић Панић) остављена Завичајном музеју након реализације изложбе „Нови поглед“, а осталих 15 су прибављени од чланова УЛУП-а на позив Завичајног музеја. Радове су поклонили: Драган Милосављевић (1), Матилда Вељковић (1), Бранко Лукић (2), Милица Лукић (2), Милан Марковић (2), Милан Абета Марковић (1), Весна Максић (1), Љиљана Колев (1), Радмила Којић (1), Данило Радојковић (1), Владислав Макиш (1) и Синиша Петровић (1).

АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

У оквиру међународног пројекта који је склопљен између Народног музеја у Београду (са сарадницима на пројекту Народним музејом у Пожаревцу и Завичајним музејом Петровац на Млави) и Универзитета у Кардифу (Велика Британија), ове године су обављена археолошка истраживања на локалитету Беловоде, која су трајала од 10. јула до 12. августа 2015. године.

Чланови екипе на терену су археолози: Душко Шљивар, Душан Борић, Мирослав Кочић, Тереза Нелсон и Сузан Стратон. Најпре су обављена геомагнетска снимања дела терена на Беловодама и сонда бр. 19, димензија 5x10м, је постављена на северном делу локалитета. Упоредо се радило и на ископавању сонде и на снимању доступних површина на локалитету. Обзиром на количину прикупљеног материјала, као и на отворену површину ископа, истраживања на сонди нису завршена, само је уза западни профил сонде 19 истражен ров до здравнице да би се делимично видела стратиграфија северног дела локалитета. Испод слоја орања на око 50 цм од површине терена откривен је већи део порушеног и у великом пожару стадалог објекта. На основу прелиминарног увида у материјал сонде 19 на Беловодама као и на Селишту заступљене су само старије фазе винчанске културе. Дебљина културног слоја на овом делу северног сектора локалитета заједно са укопом јаме износи око 2,5 м. Истражена површина сонде је покривена џаковима и онда је затрпана, односно површина терена је враћена у првобитно стање.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2015. године Завичајни музеј реализовао је, у сопственом галеријском простору, **седам тематских изложби** – из области историје, историје уметности, археологије, етнологије, из области заштите природних културних добара и једну ликовну изложбу; а остварена су и **пет гостовања изложби из збирки** Завичајног музеја.

Од **6.03.2015.** до **27.03.2015.** године реализована је изложба **„Нови поглед“** – ликовна изложба слика, цртежа и мозаика, групе аутора: Славица Марковић, Иван Панић, Оливера Гаврић Панић. Изложба је финансирана и логистички подржана у сарадњи са Народним музејом у Великом Градишту, где је и премештена након приказивања петровачкој публици.

Од **3.04.2015.** до **24.04.2015.** године у Галерији Завичајног музеја приређена је **изложба дечијих стрипова и илустрација**. Изложба је била финални део манифестације **„Стрип, 9.стрип“**, приређене у част Божидару Божи Веселиновићу, истакнутом илустратору, стрип цртачу и једном од пионира стрипа као уметничке форме друге половине XX в. На тај начин је, с обзиром да је по други пут за редом манифестација одржана, уједно успостављен континуитет у остваривању идеје о брендираној и препознатљивој стрип манифестацији у Петровцу, инициране Легатом Веселиновићих илустрација који се налази у Завичајном музеју. **Ове године је манифестација осмишљена као отворени конкурс за децу предшколског и основношколског узраста**, са циљем да се реализује изложба стрипа и илустрација, односно пробраних радова пристиглих по конкурсу. Захваљујући свесредној помоћи свих школских педагога и многих наставника из школа са територије општине Петровац на Млави, пристигло је неколико стотина дечијих стрипова и илустрација. Жири састављен од два историчара уметности: Милице Илић и Ксеније Илић, и једног педагога – Јелене Јанаћковић (која је, као и Ксенија Илић, радник Народне библиотеке „Ђура Јакшић“) пробрао је нешто више од стотину радова. Најуспешнији аутори су награђени приликом свечаног отварања изложбе. **Награде су донирани Музеј примењене уметности из Београда и Народна библиотека „Ђура Јакшић“ из Петровца на Млави (књиге посвећене стрипу и илустрацији), као и Дирекција за омладину и спорт из Петровца на Млави** која је обезбедила цртачки материјал за ученике и слаткише за предшколце. Резултат је на крају био задовољавајући, **манифестација** је опстала и уједно постала обавезујућа за Завичајни музеј – чија ће дугорочна стратегија развоја од сада неизоставно подразумевати брендирање Боже Веселиновића као уметника и промовисање стрипа као легитимне савремене уметничке форме.

Од **27.04.2015.** до **13.05.2015.** године, у Галерији Завичајног музеја била је актуелна историјска изложба **„Млавске војводе у ратном периоду српске револуције 1804-1815“**. Аутори изложбе су Барбара Ивковић, сарадник петровачког музеја и проф. историје у средњој школи „Младост“ у Петровцу на Млави, и Милорад Ђорђевић, директор Народног музеја у Пожаревцу. Изложбу су чинили панои са ауторским текстом и документарним фотографијама, као и предмети који су позајмељени из Историјске збирке Народног музеја у Пожаревцу. С обзиром да је од ове године Завичајни музеј аплицирао **ИКОМ-овом** промотивном пројекту **„Дани музеја, 10 дана од 10 до 10“** – у оквиру којег је организована и **„Ноћ музеја 2015.“** – ова изложба је била и део активности Завичајног музеја у оквиру те манифестације.

У „Ноћи музеја“, **16.05.2015.** године, отворена је археолошка изложба **„Тај светли средњи век“**. Аутор изложбе је Смиљана Додић, виши кустос Завичајног музеја у Јагодини – из чије је Средњовековне збирке уступљен презентовани материјал. Изложба је у Завичајном

